

Polen

Om min ansökan ska handläggas i det här landet - Polen

För vilken typ av brottslighet kan jag få ersättning?

Du kan få ersättning om du utsatts för ett brott som resulterat i **allvarlig kroppsskada, nedsatt funktion i ett organ i kroppen eller hälsobesvär, som varar i mer än sju dagar**. Om brottet begicks med eller utan uppsåt eller med eller utan våld saknar betydelse. Det som har betydelse är huruvida brottet fick ovan nämnda effekt.

Kan jag få ersättning om jag är anhörig eller i beroendeställning till ett brottsoffer som har avlidit till följd av ett brott? Vilka anhöriga eller personer i beroendeställning kan få ersättning?

Om ett brottsoffer har avlidit kan du ansöka om ersättning om brottsoffret var

- din make/maka eller sambo,
- din förälder, far- eller morförälder eller far- eller morförälders förälder,
- ditt barn, inbegripet ett adopterat barn, barnbarn eller barnbarnsbarn.

Det saknar betydelse huruvida du var i beroendeställning till brottsoffret.

Kan jag få ersättning om jag är anhörig eller i beroendeställning till ett brottsoffer som inte har förlorat livet? Vilka anhöriga eller personer i beroendeställning kan få ersättning i detta fall?

I detta fall är endast brottsoffret berättigat till ersättning.

Kan jag få ersättning om jag inte är medborgare i ett EU-land?

Huruvida du får ersättning beror inte på ditt medborgarskap, utan på var du har hemvist. Du kan få ersättning om du har hemvist i Polen eller i en annan EU-medlemsstat.

Kan jag ansöka om ersättning här i landet om jag bor här eller kommer härifrån (dvs. bosättnings- eller medborgarskapslandet) även om brottet har begåtts i ett annat EU-land? Kan jag agera på det sättet i stället för att begära ersättning i det land där brottet ägde rum? Om ja, under vilka förhållanden?

Du kan endast ansöka om ersättning hos den polska beslutsmyndigheten om brottet begicks i Polen. Om brottet begicks i en annan EU-medlemsstat kan du endast ansöka om ersättning i det landet. Om du behöver hjälp kan du vända dig till den regionala åklagare (*Prokurator Okręgowy*) som är behörig på din bosättningsort.

Måste jag ha anmält brottet till polisen först för att kunna begära ersättning?

Brottet bör anmälas till polisen eller åklagarmyndigheten. En kopia av anmälan måste nämligen bifogas ansökan om ersättning. Du behöver inte göra detta personligen. Den allmänna åklagare som leder förundersökningen hjälper dig att få ersättning. Kom ihåg att en brottsanmälan gör ditt krav mer trovärdigt i de fall där gärningsmannen inte hittas.

Måste jag avvakta utgången av en eventuell polisutredning eller brottmålsprocess innan jag kan kräva ersättning?

Du kan ansöka om ersättning innan förfarandet vid åklagarmyndigheten (polisen) eller domstolen har avslutats. Beslut om att bevilja ersättning kan fattas innan brottmålsprocessen har avslutats.

Måste jag först kräva ersättning av gärningsmannen – om denne har identifierats?

Att ansöka om ersättning från gärningsmannen är endast meningsfullt om det finns en realistisk chans att du kan få ersättning från honom eller henne. Om gärningsmannen är oförmögen att betala ersättning kan du ansöka om ersättning utan att först väcka talan mot gärningsmannen. I så fall måste du styrka att du inte kommer att få ersättning från gärningsmannen. Detta kan vara fallet om gärningsmannen inte äger någon egendom eller kommer att sitta i fängelse i många år utan möjlighet att arbeta.

Om gärningsmannen inte är identifierad eller dömd, har jag ändå möjlighet att få ersättning? Om ja, vilken bevisning måste jag lägga fram för att styrka min ansökan?

Du är berättigad till ersättning oavsett om gärningsmannen är identifierad eller dömd eller inte är identifierad eller dömd. I så fall bör du under ersättningsförfarandet styrka att den händelse som du begär ersättning för var ett brott.

Finns det någon tidsfrist för ansökningar om ersättning?

Ja, du måste inge din ansökan inom fem år från dagen för brottet. Ansökningar som inges efter den fristen prövas inte.

Vilka förluster och utgifter täcker ersättningen?

Täcker ersättningen till exempel:

a) För brottsoffret:

– **Materiell (icke-psykisk) skada:**

- Sjukvårdskostnader för skada (sjukvård – öppenvård och sjukhusvård, rehabilitering) – **ja**.
- Ytterligare behov eller kostnader som uppstår till följd av personskada (t.ex. vård och assistans, tillfällig och permanent behandling, långvarig rehabilitering genom sjukgymnastik, anpassning av bostad, särskilda hjälpmedel m.m.) – **ja**.
- Permanent skada (t.ex. invaliditet och andra permanenta funktionsnedsättningar).
  - Inkomstbortfall under och efter sjukvårdsperioden (inklusive förlorade inkomster och förlust av förmåga att skaffa sig inkomst eller minskat underhåll osv.) – **ja**.
  - Förlorade möjligheter – **nej**.
  - Utgifter vid rättsliga förfaranden rörande den händelse som orsakade skadan, t.ex. rättsliga avgifter, domstolskostnader – **nej**.
  - Ersättning för personlig egendom som stulits eller skadats – **nej**.
  - Annat.

– **Psykisk (ideell) skada:**

- Sveda och värk som brottsoffret åsamkats – **nej**.

b) För personer som är i beroendeställning eller anhöriga till brottsoffret:

– **Materiell (icke-psykisk) skada:**

- Begravningskostnader, sjukvårdskostnader (t.ex. terapi för en familjemedlem, öppenvård och sjukhusvård, rehabilitering) – **ja**.
- Förlust av underhåll och förlorade möjligheter – **ja**.

– **Psykisk (ideell) skada:**

- Sveda och värk som anhöriga eller personer i beroendeställning åsamkats/ersättning till efterlevande om brottsoffret avlidit – **nej**.

Betalas ersättningen ut i en klumpsumma eller som månatliga delbetalningar?

Ersättningen betalas ut i en klumpsumma. Ersättningen betalas ut av den domstol som beslutade att bevilja den. Betalningen sker inom en månad från den dag beslutet vann laga kraft.

På vilket sätt kan mitt eget agerande vid brottstillfället, egna tidigare domar eller underlåtenhet att samarbeta under ersättningsförfarandet påverka min möjlighet att få ersättning och/eller storleken på ersättningsbeloppet?

Ersättningen minskas proportionellt om ditt agerande bidrog till brottet.

Du får inte ersättning om du var medbrottsling till brottet eller gick med på att ta på dig brottet.

På vilket sätt kan min ekonomiska situation påverka min möjlighet att få ersättning och/eller storleken på ersättningsbeloppet?

Din ekonomiska situation saknar betydelse i ersättningshänseende. Vid prövningen av din ansökan inriktar man sig i första hand på huruvida du kan få ersättning från gärningsmannen, en institution för socialt stöd eller en försäkring. Ersättning beviljas om domstolen finner att du inte kommer att få ersättning från någon av ovanstående källor.

Finns det andra kriterier som kan påverka min möjlighet att få ersättning och/eller beloppet?

Det enda villkoret för att bevilja ersättning är att det är omöjligt att få ersättning från gärningsmannen, en institution för socialt stöd eller en försäkring.

Hur beräknas ersättningen?

Du måste styrka vilka kostnader du har haft till följd av brottet. Om du begär ersättning för inkomstbortfall bör du lämna in en handling som visar hur mycket du tjänar. Bästa sättet att styrka behandlings- och rehabiliteringskostnader samt begravningskostnader är att visa upp räkningar. Om du inte har några räkningar kan du begära att vittnen ska höras eller att sakkunniga ska utses.

Om domstolen finner att det inte är helt styrkt att du är berättigad till det belopp som du har begärt kan den bevilja det belopp som den, med hänsyn till samtliga omständigheter, anser lämpligt.

Kan jag tilldelas ett minsta eller högsta belopp?

Ersättningen får inte överstiga 25 000 zloty (PLN), eller 60 000 zloty (PLN) om offret har avlidit. Det finns inga bestämmelser om ett minsta ersättningsbelopp.

Förväntas jag ange ersättningsbeloppet i ansökningsformuläret? Om ja, får jag några anvisningar om hur jag ska beräkna det, eller om andra aspekter?

Ja, du bör ange det belopp du begär i ansökningsformuläret. Det finns inga särskilda instruktioner för hur detta ska gå till, men du kan hitta viss information i avsnittet "*Hur beräknas ersättningen?*".

Kommer eventuell ersättning som jag får för förluster från annat håll (t.ex. via min arbetsgivares eller en egen privat försäkring) dras av från den ersättning som myndigheten/organet betalar ut?

Om du har fått pengar – från gärningsmannen, en institution för socialt stöd eller en försäkring – för att täcka begravningskostnader, inkomstbortfall eller andra former av försörjning (t.ex. underhållsbidrag), eller behandlings- och rehabiliteringskostnader, drar domstolen av dessa belopp från din ersättning.

Kan jag få ett förskott på ersättningen? Om ja, under vilka förhållanden?

Innan själva ersättningsansökan prövas kan du ansöka om att få ett specifikt belopp (en säkerhet) för att täcka nödvändiga behandlings- och rehabiliteringskostnader eller begravningskostnader. Du kan inte denna ansökan innan du inger ersättningsansökan eller tillsammans med den ansökan.

Kan jag få kompletterande eller ytterligare ersättning (t.ex. efter förändringar av omständigheterna eller försämrad hälsa osv.) efter huvudbeslutet?

I regel beviljas ersättning vid ett enda tillfälle.

Vilka styrkande handlingar måste jag bifoga min ansökan?

Du bör bifoga följande handlingar till din ansökan: en kopia av brottsanmälan, kopior av beslut i brottmålsprocessen (t.ex. ett beslut att avbryta brottmålsprocessen), kopior av läkarintyg eller sakkunnigutlåtanden om hälsobesvär, räkningar och andra handlingar som styrker uppgifterna i ansökan.

Om du begär ersättning för en anhörigs död bör du bifoga den personens dödsattest och handlingar som styrker släktskapet mellan dig och den avlidne (t.ex. ett födelsebevis eller ett vigselbevis). Om personen i fråga var din sambo bör du bifoga en förklaring om att ni bodde ihop. En falsk förklaring kan medföra straffrättsligt ansvar.

Finns det några administrativa eller andra avgifter som ska betalas när ansökan tas emot och handläggs?

Du behöver inte betala några domstolskostnader när du ansöker om ersättning. Det innebär att du inte behöver stå för kostnaderna för att inge och pröva ansökan (t.ex. avgifter för sakkunnigutlåtanden).

Vilken myndighet beslutar om en ersättningsansökan (vid nationella ärenden)?

Vid nationella ärenden prövas ersättningsansökningar av den distriktsdomstol (*sąd rejonowy*) som är behörig på din bosättningsort. Detta är vanligtvis den distriktsdomstol som är belägen på eller närmast din bosättningsort.

Vart skickar jag ansökan (vid nationella ärenden)?

Vid nationella ärenden ska ansökan skickas till den domstol som ska pröva ansökan.

Måste jag vara närvarande under förfarandet och/eller när beslut fattas om min ansökan?

Den domstol som prövar ansökan beslutar om du behöver närvara vid förhandlingen. Domstolen informerar dig om huruvida din närvaro är obligatorisk när den meddelar vilket datum din ansökan ska prövas.

Hur lång tid tar det (ungefär) att få ett beslut från en myndighet om ersättningsansökan?

Det finns ingen tidsfrist för att fatta beslut om en ersättningsansökan. Hur lång tid det tar att få ett beslut beror inte enbart på hur komplicerat ärendet är och vilken bevisning beslutsmyndigheten måste få in, utan även på hur många ärenden som samtidigt är föremål för beslutsmyndighetens prövning.

Hur överklagar jag myndighetens beslut, om jag inte är nöjd med det?

Om du inte är nöjd med domstolens beslut kan du överklaga detta till den regionala domstolen (*sąd okręgowy*). Om du inte företräds av en advokat vid domstolen informeras du om hur du gör för att överklaga.

Var kan jag få nödvändiga formulär och ytterligare information om hur jag ska ansöka?

Den allmänna åklagare som leder förundersökningen av det brott som du begär ersättning för tillhandahåller nödvändig information om ersättning och ett ansökningsformulär, samt förklarar hur detta ska fyllas i.

Finns det någon särskild telefonhjälpjänst eller webbsida som jag kan använda mig av?

Du hittar grundläggande information om ersättning och ansökningsformulär på [Justitieministeriets webbplats](#).

Kan jag få rättshjälp (hjälp från en advokat) när jag fyller i ansökan?

Rättshjälp ges till personer som kan visa att de inte har råd med en advokat. Kom ihåg att du kan få hjälp med din ersättningsansökan av den allmänna åklagare som leder förundersökningen av det brott som du begär ersättning för.

Finns det någon brottsofferorganisation som kan hjälpa mig att ansöka om ersättning?

I Polen finns fonden för stöd till brottsoffer och hjälp efter avtjänat straff (*Fundusz Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarne*). Denna samlar in pengar som anslagits för att bland annat hjälpa brottsoffer och deras anhöriga. Fonden förvaltas av justitieministeriet. Stödet organiseras på så sätt att fondens förvaltare efter ett offentligt anbudsförfarande väljer ut de organisationer som har lämnat de bästa anbuderna och beviljar dem öronmärkta bidrag för åtgärder till stöd för brottsoffer. I regel finns det åtminstone ett organ i varje provins som ger stöd till brottsoffer.

Fondmedlen används för att finansiera rättsligt, psykologiskt och materiellt stöd. Rättshjälp kan ges för hjälp med att ansöka om ersättning.

Om du vill ha sådan hjälp bör du kontakta en icke-statlig organisation som har fått ett bidrag från justitieministeriet för detta ändamål, och visa att du är ett brottsoffer. Du hittar en förteckning över sådana organisationer, tillsammans med deras kontaktuppgifter, på [Justitieministeriets webbplats](#), i det avsnitt som handlar om verksamhet / stöd till brottsoffer / stöd till brottsoffer och deras anhöriga – förteckning över enheter och organisationer (klicka på: *działalność / pomoc pokrzywdzonym przestępstwem / pomoc pokrzywdzonym przestępstwem oraz osobom im najbliższym – lista podmiotów i organizacji*).

Sidans nationella språkversion sköts av respektive medlemsland. Översättningarna har gjorts av EU-kommissionen. Det är möjligt att översättningarna ännu inte tar hänsyn till eventuella ändringar som de nationella myndigheterna har gjort. Europeiska kommissionen fritar sig från allt ansvar för information och uppgifter i detta dokument. För de upphovsrättsliga regler som gäller för den medlemsstat som ansvarar för denna sida hänvisas till det rättsliga meddelandet.

Senaste uppdatering: 11/03/2019